

Karar No 1: Karşı Oy Gerekçem;

2024 yılı SMM-BT belgelerinin yenilenmesi sırasında, SMM üyenin 2023 yılında tescilli olduğu büro dışında 4A priminin yatmış olması durumunda da yenileme işleminin yapılmasına yönelik olarak alınan bu karar; EMO Serbest Müşavir Mühendislik Hizmetleri Yönetmeliği'nin 6. Maddesinde ifade edilen “SMM yalnızca bağlantı içinde olduğu ve tam gün çalıştığı bir tek tescilli büro adına hizmet üretebilir” hükmüne aykırıdır.

Bununla birlikte;

- Uzun zamandır SMM üyelerin tescilli bürolarının dışında 4Alı olduğu ve yönetmeliğin ihlal edilerek belgelerinin verildiği bilinen bir durumdur. Bu durumu yönetmelik değişikliği olana kadar gecici olarak çözmeyi hedefleyen karar, aslında geçmiş uygulamaların aynısının yapılmasına yol vermek anlamına gelmektedir çünkü istisnaların açıkça tanımlanmamış olması nedeniyle eksiktir. Geçici bir istisna tanımlanacak ise, meslek kodlarının ve iş kapsamlarının anlaşılabilir olması ve SGK hizmet dökümünden de izlenebilir olması gerekir. Örn: LPG Tesislerinde Sorumlu Müdürlük, İş Güvenliği Uzmanlığı gibi.
- Böyle bir somut tarif yerine, “hizmeti SMM faaliyeti olarak yapmakta olduğunu belgelemesi” şartı getirilerek; nasıl bir belge sunulacağı, bunun bir hizmet sözleşmesi mi olacağı, sözleşme konusu hizmetin niteliği, sözleşme konusunun yönetmeliğin 7.Maddesinde tarif edilen SMM hizmetleri ile sınırlı mı olacağı, bu madde dışında ki hizmetlerin kapsam dışına mı alınacağı, belge olarak bir sözleşmenin sunulması halinde yönetmeliğin 12.Maddesinde tarif edilen denetlemeye tabi tutulup tutulmayacağı konuları ve en önemlisi belgenin uygunluğuna kimin karar vereceği konusu belirsizdir.
- Bu karara doğru gidilen süreçte, SMM üyelerin en çok 4A'lı olduğu iş alanının LPG ve İSG hizmetlerine ilişkin alanlar olduğu ifade edilmişse de alınan karar, bu durumda olanları kapsam dışında bırakmaktadır, çünkü yönetmeliğin 7.Maddesinde bu hizmetlerin dahil edilebileceği herhangi bir hizmet tanımı bulunmamaktadır.
- Alınan karar muğlak ve geniş yorumlara açık olması sebebiyle, bir fabrikada 4Alı çalışan SMM üyenin de belgesinin yenilemesine olanak sağlayacaktır. Hatta kamuda sözleşmeli çalışan üyelerin dahi bu sözleşmelerini sunmaları halinde belge alması teknik olarak mümkün kılınmış olacaktır.
- Özellikle yapım ihalelerinde yüklenici için yükümlülük olan teknik eleman şartının SMMlerin 4Alı gösterilmesi ile çözüme yoluna gidildiği bilinen bir piyasa gerçeğidir. Bu kararla, bir meslektaşımızın istihdam edilmesi gereken iş alanlarında, SMMler tarafından bu hizmetlerin yapılması meslek odası tarafından da kabul edilir hale gelmiş olacaktır.
- SMM üyenin, başka bir yerde 4Alı olsa da 4B kaydının koşul olarak aranacağı anlaşılan bu karar ile üyeden aynı anda 4A sigortalılığın yanında 4B yi de aktif yapması beklenmektedir. 2023 yılı belge yenileme işlemleri sırasında da benzer durum yaşanmıştır. Bu süreçte SGK Müdürlüklerinin farklı uygulamaları nedeniyle pek çok üye 4B yi aktif edememiştir ve bu halde belgeleri düzenlenmiştir.
- 2024 yılı belge yenileme işlemleri sırasında da 2023 yılında yaşanan sorunların aynısıyla karşılaşılabilecek olması kaçınılmazdır. Bununla beraber, üyenin herhangi bir yerde 4Adan sosyal güvencesi varken buna ilave olarak 4B primini yatırmasının istenmesini de sosyal güvenliğin amacı ve yapısı itibarıyla doğru bulmamaktayım. Çerçevesi belli istisnaların “gecici” olarak tanımlanarak, bu alanlarda 4Alı olunması halinde 4B aranmaksızın belge yenileme işleminin yapılabilmiş olması gerektiğini düşünüyorum.

- 2024 yılı yenileme işlemleri sırasında benzer sorunların yaşanmaması ve yönetmeliğin tam olarak uygulanabilmesi için 28.07.2023 tarihinde tüm SMM üyelere e-posta atılmıştır. “48. Dönem Yönetim Kurulu” olarak imzalı bu e-postada “...2024 yılı başvurularında tescilli olunan firma dışında çalışmış (4A`lı görünmüş) olan üyelere SMM BT yenileme işlemi yapılmayacaktır...” denilmiştir. Bu durumda, bu e-postayı dikkate alarak bu kararlarla tariflenen işlerden ayrılan üyelere yada yönetmeliğe uygun davranan üyelere karşı haksız koşullar yaratılmış olacaktır.
- Bu e-postadan sonra, yeniden koşulların belirleneceği istisnaların oluşturulması zorunluğu doğuyorsa da, bunun Oda birimleri ve SMM Daimi Komisyonu ile ortaklaşarak belirlenmesi gerektiğini düşünüyorum. Çok tartışmalı olan bu konuda SMM Çalıştayında da bir karara varılamamışken bu kararlar SMM Daimi Komisyonunun yaklaşımına da ters düşülmektedir. Karar komisyonun;
 - 48/08 sayılı oturumunda aldığı yenilemede yaşanan sorunların yönetmeliklere ve etik kurallara uygun olarak çözülmesi kararına,
 - 48/11 sayılı oturumunda aldığı 2024 yılı SMM ve BT belge yenilemesinde mevcut yönetmeliklere uygun uygulama yapılması ve SMM üyelere duyurulması kararına,
 - 48/13 sayılı oturumunda aldığı 2024 yılı SMM ve BT belgeleri yenileme ve ilk çıkartma işlemlerinde SMM hizmetleri Yönetmeliği 6. Maddeye göre uygulama yapılması kararına,ve komisyonun bugüne kadarki yaklaşımına aykırıdır.
- Bunların yanı sıra kararda, SMM bağlantı şekli sadece “ortak” ve “kendi adına” olanlar belirtilmiş, “ücretli” SMMlerin başka bir firmada 4Alı olmaları durumunda nasıl işlem yapılacağı belirtilmemiştir. Örneğin bir Asansör SMM (ücretli), başka bir firmada çalışıyor olsa da yine belgesi yenilenecek mi, bu karar kapsamında değerlendirilebilecek mi belirsizdir.
- Ayrıca, bugüne kadar bağlantı içinde olduğu tescilli büro dışında hizmet üreten üyelere TMMOB Disiplin Yönetmeliği kapsamında soruşturmalar açılmıştır ve disiplin cezaları verilmiştir. Şuan böyle bir durum karardaki koşulları sağlayan üyeler için artık suç sayılmayacağından, üyenin lehine olan kararın geriye dönük olarak işletilmesi ve bu kapsamdaki cezaların kaldırılması gerektiği kanaatindeyim.

Eylem ÖLMEZOĞLU